

Miljöavdelningen
Mats Eriksson
tel. 03 1-60 52 98
fax 03 1/60 58 09
e-post maer@o.lst.se

Dnr 2311-903-96
2311-2475-96

28 juni 1996

Strömstads, Tanums, Sotenäs, Lysekils,
Uddevalla, Orusts, Tjörns, Stenungsunds,
Kungälv, Öckerö och Göteborgs kommuner

Beslut om nya bestämmelser om fågel- och sälskyddsområden, samt ändrade föreskrifter om allmänhetens tillträde till naturreservat- och naturvårdsområden utefter havskusten i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har genomfört en översyn av fågel- och sälskyddsområdena i länets kustområden. Arbetet har skett mot bakgrund av behovet att anpassa systemet av fågel- och sälskyddsområden till förändringar i häckfågelfaunans utbredning, och önskemål om mer enhetliga bestämmelser vad gäller förbudstider och förbudszoner kring skyddade öar och skär. Det baseras i huvudsak på inventeringar utförda 1993-95 och har lett fram till det föreliggande beslutet om förändringar av de skyddade områdenas omfattning och tidsperioderna för tillträdesförbud. Länsstyrelsen har samtidigt genomfört en översyn av föreskrifter om allmänhetens tillträde till naturreservat och naturvårdsområden utefter havskusten i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar att för områdena 1- 47 i tabell- och kartbilagorna 1-2 meddela nedanstående föreskrifter med stöd av 14b § naturvårdslagen (1964:822) om fågel- och/eller sälskyddsområde. Beslutet ersätter ett antal tidigare resolutioner och beslut om fågel- och sälskyddsområden utefter länets kuster.

För samtliga områden gäller:

- Förbud att landa vid eller beträda områdena under de tidsperioder som redovisas i kolumnen "förbudstid" i bilaga 1. Förbudet gäller ej markägare eller person som utför uppdrag för honom eller henne inom ramen för pågående markanvändning, statlig eller kommunal tjänsteman under tjänsteutövning samt yrkesfiskare under yrkesutövning.
- Förbud att ankra eller varaktigt uppehålla sig inom det vattenområde som redovisas som "skyddad vattenzon" i bilaga 1. Förbudet gäller ej för yrkesfiskare under tjänsteutövning eller andra personer som har rätt att vistas i området under förbudstid. Dessutom är direkt passage genom fredat vattenområde utan uppehåll tillåten.

LÄNSSTYRELSEN

GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

- Förbud mot all jakt under hela året på Soteskär samt Stora och Lilla Gyltran (inom område 33) intill ett vattenområde av 200 meter från stranden, och för Norra Väderöarna (områdena 37 och 38) med angränsande vattenområde, begränsat i *norr* av en linje dragen från en punkt N 58°36,3' O 11°01,0' till en punkt N 58°36,3' O 11°05,0' i *öster* av en linje dragen från sistnämnda punkt till en punkt N 58°33,8' O 11°05,0' i *söder* av en linje dragen från sistnämnda punkt till en punkt N 58°33,2' O 11°01,0' och i *väster* av en linje dragen från sistnämnda punkt till en punkt till den först angivna punkten i den norra begränsningslinjen. (Beslutet innebär inga förändringar gentemot nuvarande bestämmelser om jakt.)

I områden utan jaktförbud har markägare och jakträttsinnehavare rätt att efter anmälan till Länsstyrelsen bedriva jakt efter mink för att förebygga skador i enlighet med bestämmelserna i jaktförordningen (1987:905) även när tillträdesförbud gäller.

Länsstyrelsen beslutar dessutom, med stöd av 10 § naturvårdslagen, om ändringar i föreskrifterna om vad allmänheten har att iakttä i följande naturreservat:

- *Ödsmåls kile, Kungälv kommun* (område 48): I föreskrifterna i (Länsstyrelsens beslut den 28 januari 1974, dnr 11.121-1890-71, bilaga B, punkt B2) ändras tidsperioden för förbud att vistas i området till 1 april-15 juli.
- *Breviks kile, Tjörns kommun* (område 49). I föreskrifterna (Länsstyrelsens beslut den 28 januari 1974, dnr 11.21-1897-71, punkt B2) ändras tidsperioden för förbud att vistas i området till 1 april- 15 juli.
- *Joreffjorden, Tanums kommun* (område 50): I föreskrifterna (Länsstyrelsens beslut den 17 april 1969, dnr III R 11-87-68, punkt B) ändras tidsperioden för förbud att vistas i området till 1 april-15 juli.
- *Stora och Lilla Torgrimmen, Tanums kommun* (område 40): I föreskrifterna (Länsstyrelsens beslut den 30 maj 1988, dnr 11.1211-3971-87, punkt B) ändras tidsperioden för förbud att vistas i området till 1 april-31 juli.
- *Tanumskilen (Tannamskilen), Tanums kommun* (område 51): I föreskrifterna till reservatet (Länsstyrelsens beslut den 7 mars 1969, dnr III R 11-85-68, punkt 5) ändras tidsperioden för förbud att vistas i området till 1 april-15 juli.

Beslutet gäller fr.o.m. den 1 januari 1997.

Beslut om upphävande

Länsstyrelsen beslutar att följande resolutioner och beslut upphävs fr.o.m. den 1 januari 1997:

- den 31 januari 1959 (dnr III Ö-40 56) om naturminne på Valön 1:9, Orust kommun..
- den 20 oktober 1966 (dnr III R-11-15-66) om fågel- och sälskyddsområden.
- den 29 april 1974 (dnr 11.122-548-72) om fågelskyddsområde på Brattön, Uddevalla kommun.
- den 13 mars 1974 (dnr 11.122-5685-73) om fågelskyddsområde på Smörkullen, Uddevalla kommun.
- den 13 maj 1977 (dnr 11.122-1913-77) om fågelskyddsområde på Valeberget, Orust kommun.

- den 1 september 1982 (dnr 11.1299-2525-81) om förbud för allmänheten att beträda ön Hästholmen, Sundsby 2:1 inom Stigfjordens naturvårdsområde, Tjörns kommun.
- den 14 mars 1989 (dnr 2320-4888-89) om fågelskyddsområde på Tummen, Göteborgs kommun.
- den 30 mars 1989 (dnr 2320-1992-89) om salskyddsområden.
- den 31 juli 1990 (dnr 2320-5841-89) om fågelskyddsområde på Mellanskär, Sotenäs kommun.

För områden som berörs av de upphävida resolutionerna och besluten, och som inte redovisas i bilagorna 1 och 2 i det föreliggande beslutet, upphör bestämmelserna om fågelskydd att gälla. Detta innebär att förordnandet om fågelskydd upphör för bland annat följande områden: Lökholmen, Smörstacken, Små Lyngskär, Käsö Fjärskär, Tanneskär, Koholmen (SO Vinga) och Tummen i Göteborgs kommun, ett område NO Björkö i Öckerö kommun, Smögholmarna. Mastholmen, Högo m.fl. är i Kungälv kommun, Brattön i Uddevalla kommun, ett område V Smögen i Sotenäs kommun samt Morö i Tanums kommun.

Säl- och fågelbeståndens utveckling

Beslutet har tagits mot bakgrund av säl- och fågelbeståndens utveckling under de senaste årtiondena.

Säl

Kusterna utefter Göteborgs och Bohus län samt Hallands län hyser idag huvuddelen av det svenska beståndet av *knubbsäl*. Ett effektivt skydd av Västkustens bestånd är således av avgörande betydelse för artens framtid i landet. Västkustbeståndets storlek ligger nu på ungefär samma nivå som före den omfattande säldöden sommaren 1988. Dessutom finns ett litet antal *gråsäl* (några 10-tal djur) i området.

En omfattande översyn av salskyddsområdena genomfördes på initiativ av Tjärnö Marinbiologiska Laboratorium efter den omfattande virusepidemin 1988. Efter denna översyn fattade Länsstyrelsen 1989 beslut om ett ökat antal salskyddsområden. Det föreliggande beslutet innebär inga förändringar vad gäller salskyddsområdenas omfattning.

Fågelfaunan

Länets kustfågelfauna består av ett 30-tal arter. För flertalet av dem är bestånden idag större än under slutet av 1960-talet. Flera arter har ökat under 1970-talet varefter ökningen planat ut eller följts av en minskning. *Labba*, *fiskmå* och *skratmå* har gått tillbaka, medan bland annat *ejder*, *småskrake* och *knölsvan* har ökat. Nyinvandrade arter som sedan slutet av 1960-talet har etablerat häckande bestånd är *storskarv*, *grågås*, *kanadagås*, *vitkindad gås*, *tordmule* och *silvertärna*, medan *lunnefågeln* har försvunnit.

Sedan slutet av 1960-talet har båttrafiken och friluftslivet expanderat, och störningarna på djurlivet är idag av helt annan omfattning än för 25-30 år sedan. Detta bedöms bland annat ha medverkat till labbens tillbakagång och förändringar i tobisgrisslans utbredningsmönster.

Övergödning torde vara en viktig delorsak till förändringarna. Den bedöms ha medverkat till ett bättre födounderlag för en del fiskätande arter som *småskrake* och *storskarv*, och ejderbeståndets tillväxt torde till stor del bero på en ökad förekomst av blåmusslor. Förändringar i vattenvegetationen torde vara en delorsak till knölsvanens ökning.

Bättre sophantering kan ha bidragit till minskningen av *gråtrut* och andra *måsfåglar*. Miljöförändringar i odlingslandskapet och nya metoder i jordbruket kan ha medverkat till fiskmåsens och skrattmåsens tillbakagång.

Etableringen av en för landet främmande djurart, minken, torde ha påverkat en del måsfåglar samt *tobisgrissla*, och kan även vara en delorsak till lunnefågeln försvinnande omkring 1970.

Några arter har speciellt beaktas vid en bedömning av fågelskyddets betydelse och dess framtida utformning, bland annat mot bakgrund förändringar i beståndens sammansättning och hotstatus i nationellt och regionalt perspektiv. Dessa arter är bland andra labb, silltrut, tobisgrissla och större strandpipare.

Det bohuslänska beståndet av *labb* har minskat med ungefär 15 %, från omkring 90 par under slutet av 1960-talet till cirka 75 par 1993-95. Arten har gått tillbaka längs stora delar av den svenska kusten och klassificeras som *hänsynskrävande* i den av Naturvårdsverket fastställda listan över hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter i landet, den s.k. "rödlistan". Detta innebär att labben inte är hotad för närvarande, men att artvis anpassad hänsyn är en förutsättning för dess fortlevnad i landet. Störningar från friluftslivet ingår i artens hotbild, och den häckar dessutom så sent på säsongen att det är tveksamt om den haft någon nytta av det nuvarande fågelskyddet, där tillträdesförbudet upphör redan den 15 juli.

Västkustens bestånd av *silltrut* (underarten *Larus fuscus intermedius*) har uppvisat stora lokala förändringar men totalt sett har ingen minskning skett. Däremot har den svenska östersjöpopulationen (underarten *L. f. fuscus*) minskat drastiskt under de senaste 15-20 åren. Även östersjöbeståndet av silltrut betecknas som *hänsynskrävande* i den nationella "rödlistan". En tillämpning av försiktighetsprincipen innebär att bestånden av silltrut bör beaktas i ett nytt system av fågelskyddsområden längs Västkusten. Silltruten är dessutom en sent häckande art, som torde ha fördel av en förlängning av tillträdesförbudet.

Storleken av beståndet av *tobisgrisslan* har ökat från ungefär 400 till 600 par sedan 1960-talet, och den positiva utvecklingen torde bland annat vara en effekt av fågelskyddet. Däremot har utbredningsmönstret förändrats och störningar från friluftslivet på oskyddade häckningslokaler bedöms ha medverkat till dessa förändringar. Genom placeringen av bona i ganska oskyddade, strandnära lägen är tobisgrisslan sårbar för störningar, och arten har haft tydlig fördel av det befintliga fågelskyddet. Det totala beståndet i Skagerack och Kattegatt uppgår till cirka 1300 par, varav hälften finns i Göteborgs och Bohus län, och det är förhållandevis isolerat från

LÄNSSTYRELSEN

GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

större populationer i Östersjön och längs den norska kusten. Sett i ett större geografiskt perspektiv bör således skyddet av det bohuslänska beståndet av tobisgrissla ges hög prioritet.

Större strandpiparen häckar sparsamt, med ungefär 200 par i länet. Beståndet tycks vara stabilt, men arten har gått kraftigt tillbaka utefter delar av östersjökusten. Bona läggs ofta öppet på stenig mark nära stranden, och arten bedöms ha gynnats av det befintliga fågelskyddet.

Vidare har nyetableringen av *grågås* och *kanadagås* till stor del skett inom skyddade områden. Möjligen kan även skrattmåsen ha gynnats.

*Ärendets handläggning**Principer och kriterier*

Översynen har skett mot bakgrund av övergripande nationella och regionala miljömål om att den biologiska mångfalden skall bevaras. Detta innebär bland annat att växt- och djursamhällen skall bevaras så att i länet naturligt förekommande arter kan ingå i livskraftiga populationer. För hav och kustvatten har dessutom miljö kvalitetsmål utvecklats om att känsliga växt- och djurarter, inkl. knubbsäl, skall kunna utvecklas i livskraftiga populationer.

Länsstyrelsen har därutöver bedömt att det mot bakgrund av den ökade omfattningen av båt- och friluftsliv i skärgården är rimligt att dessa verksamheter i större utsträckning än hittills anpassar sin utövning till djurlivets förutsättningar. Detta ligger i linje med principerna för det s.k. sektorsansvaret, där olika verksamheter i samhället skall ta ett eget ansvar för effekterna av sin verksamhet.

Vid översynen har bland annat följande beaktats:

- Bedömningar av kustfågelbeståndens utveckling under de senaste årtiondena, bl a annat på basis av inventeringar 1966-68 och 1993-95 samt undersökningar av mindre omfattning däremellan.
- En allmänt bättre kunskap om status och trender för de berörda arterna i nationellt och regionalt perspektiv.
- Erfarenheter av fågelskyddets betydelse under de gångna 25-30 åren
- En ökad omfattning och därmed ökade störningar av trafiken med fritidsbåtar och friluftslivet sedan slutet av 1960-talet.

Viktiga *kriterier* för urvalet av områden har varit:

- Förekomsten av hänsynskrävande arter, i första hand labb men även silltrut.
- Förekomsten av arter som har stor och påtaglig fördel av fågelskyddet, t.ex. tobisgrissla och större strandpipare.
- Övriga förekomster av större koncentrationer av häckande fåglar i uttalat störningskänsliga lägen i landskapet.

Remissomgång

Ett förslag till översyn av fågel- och sälskyddsområden i länet utsändes till ett 50-tal remissinstanser i slutet av januari 1996 och ett förslag till ändrade föreskrifter om allmänhetens tillträde till naturreservat och naturvårdsområde utsändes i mitten av februari 1996, med svar före den 15 mars 1996 för båda ärendena. Remissen gick bland annat ut till alla berörda kommuner samt flera myndigheter och intresseorganisationer. Därutöver har Länsstyrelsen genom underhandskontakter med bland annat forskare och företrädare för olika intressen inhämtat synpunkter. Remissvaren berörde bland annat förbudstidernas längd, förslag till nya skyddade områden i bland annat Koster-området och i skärgården utanför Hamburgssund samt problemen med mink. Länsstyrelsens motiv och ställningstaganden redovisas på följande sidor.

Kungörelsedelgivning

Efter remissomgången kungjordes ett reviderat förslag genom kungörelsedelgivning, med möjlighet för markägare och innehavare av särskild rätt att yttra sig inom en granskningstid omfattande perioden 24 maj - 24 juni 1996. Två skrivelser har inkommit inom föreskriven tid. Markägare och jakträttsinnehavare till område 4 (enligt bilaga 1) vill ha kvar möjligheten att bedriva skyddsjakt efter mink och andra skadedjur på de holmar och skär som disponeras av Brännö Jaktvårdsklubb. Väderöarnas Båtsällskap ifrågasätter motivet till en förlängd förbudstid, från 1 april - 15 juli till 1 april - 31 juli inom vissa fågelskyddsområden.

Länsstyrelsen har tillmötesgått önskemålet om möjlighet att bedriva skyddsjakt efter mink även under förbudstid, genom att ge markägare och jakträttsinnehavare rätt att efter anmälan till Länsstyrelsen bedriva sådan jakt, i enlighet med bestämmelserna i jaktkungörelsen (1987:905).

Vad gäller förbudstidernas längd vidhåller Länsstyrelsen sin tidigare bedömning om behovet av förlängda förbudstider (se nedan). De förlängda förbudstiderna i vissa fågelskyddsområden påverkar dessutom inte markägarens rätt att vistas i områdena och innebär således inte att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Motiv och ställningstaganden*Urvalet av områden*

I några av remissvaren har man bland annat ifrågasatt urvalet av områden och underlaget för Länsstyrelsens bedömningar. Mest påtagligt är detta för Kosterområdet, där uppgifter om fågelförekomsten från bland annat Ksters Samhällsförening och privatpersoner på flera punkter skiljer sig från det inventeringsunderlag Länsstyrelsen har haft till förfogande. Bland annat mot denna bakgrund innebär det föreliggande beslutat att inga ändringar genomförs vad gäller om fågel- och sälskyddsområdena i Kosterområdet. Däremot övervägs möjligheten att genom informationsskyltning vädja om hänsyn till fågellivet på ett antal öar som inte omfattas av beslutet om fågelskydd.

För några av de områden som ingick i det ursprungliga förslaget framgår av remissvaren att konflikterna med båt- och friluftsintrassen är starkt uttalade. Detta gäller bland annat Yttre Tislarna, områdena utanför Bovallstrand-Hamburgssund

samt Kosterområdet. Till vissa delar har Länsstyrelsen tillmötesgått de synpunkter som redovisats, bland annat genom att några av områdena utgår. Länsstyrelsen har för avsikt att i stället göra försök med informationsskyltning med vädjan om att anpassa uppträdandet vid besök på vissa öar och holmar med rikt fågelliv så att störningarna minskas. Liknande "vädjande"-skyltning har på ideellt initiativ med framgång prövats vid häckningssjöar för storlom i bland annat Älvsborgs län. De öar, som inom ramen för tillgängliga medel kan bli föremål för en intensifierad informationsskyltning, är bland annat Yttre Tistlarna, Säljön utanför Mollösund, vissa öar utanför Hamburgsund samt Jutholmen m.fl. öar i Kosterområdet. Försöket bör även avslutas med en förnyad inventering och utvärdering inom 5-10 år.

Förbudstiderna

Flera remissinstanser har motsatt sig en generell förlängning av förbudstiderna för flertalet fågelskyddsområden från 1 april - 15 juli till 1 april - 31 juli, bland annat med motivet att häckningen för flertalet av de berörda fågelarterna normalt är avslutad vid mitten av juli. Länsstyrelsen delar denna bedömning vad gäller flera mås- och trutarter samt ejder, men vill samtidigt peka på betydelsen av ett fungerande fågelskydd under hela häckningssäsongen för sent häckande arter såsom labb, tobisgrissla och silltrut.

Länsstyrelsen har till vissa delar tillmötesgått synpunkterna, i första hand genom att den nu gällande förbudstiden, 1 april – 15 juli, bibehålles för några av fågelskyddsområdena och att förbudstiden för flertalet av salskyddsområden, 15 maj - 15 juli, inte förändras. Länsstyrelsen har däremot funnit att en förlängd förbudstid till 1 april - 31 juli är motiverad i flera områden med hänsyn till behovet av skydd för sent häckande fågelarter.

Beslutet innefattar följande förbudstider (detaljer redovisas i bilaga 1):

- 1 mars - 15 juli för tre fågelskyddsområden med tidigt häckande arter som måste speciellt beaktas
  - 1 april - 15 juli för elva fågelskyddsområden och kombinerade fågel- och salskyddsområden samt fyra naturreservat med föreskrifter om allmänhetens tillträde
  - 1 april – 31 juli för 25 fågelskyddsområden och kombinerade fågel- och salskyddsområden med sent häckande arter
  - 15 maj - 15 juli för sju salskyddsområden
- Hela året för tre områden som även idag omfattas av tillträdesförbud under hela året.

Länsstyrelsen har bedömt att nackdelarna med flera olika förbudstider i form av minskad enhetlighet, kompenseras av en bättre anpassning till behovet av skydd och möjlighet att i viss utsträckning tillmötesgå önskemål från båt- och friluftsentressen utan att fågelskyddets innebörd äventyras.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget erinra om att beslutet innebär en minskning av den geografiska omfattningen av förordnanden om fågel- och/eller salskydd, jämfört med befintliga förhållanden, och att detta bör kunna kompensera för olägenheterna med förlängda förbudstider.

Information, skyltning och tillsyn

I flera remissvar har man påpekat att informationen om fågel- och sälskyddsområdena måste förbättras. Länsstyrelsen har för avsikt att inför häckningssäsongen 1997 prioritera arbetet med att sammanställa en broschyr om aktuella bestämmelser och dessutom arbeta för att aktuella bestämmelser införs på båtsportskortet.

I flera remissvar har även bristerna vad gäller uppskyltningen av de skyddade områdena påtalats. En tydlig uppskyltning, med skyltar som är läsbara på cirka 100 meters håll utanför det vattenområde som omfattas av ett förbud, måste emellertid vägas mot synpunkter av estetisk karaktär; stora skyltar som är läsbara på stort avstånd innebär också att de kan uppfattas som fula och störande för landskapsbilden. Länsstyrelsen har emellertid för avsikt att diskutera nya former av skyltning och inom ramen för tillgängliga medel testa dessa i samband med den omskyltning som måste komma till stånd inom de områden som berörs av ändrade bestämmelser.

Länsstyrelsen har i flera år haft ett väl fungerande samarbete med Kustbevakningen och Sjöpolisen vad gäller tillsynen av efterlevnaden av bestämmelser för fågel- och sälskyddsområdena. Liksom annan offentlig verksamhet är emellertid dessa myndigheters verksamhet föremål för omfattande besparingskrav. Bättre information och bättre skyltning är därför viktiga medel för att få en bättre förståelse för fågel och sälskyddets betydelse och därmed också en minskad benägenhet för överträdelser.

Mink

I många remissvar har man pekat på de negativa effekterna av minkbeståndets tillväxt och spridning utefter kusten, och att predation av mink är ett större problem för fågelfaunan än bland annat störningar från båt- och friluftsliv. Länsstyrelsen delar bedömningen att ökad predation av mink torde vara en viktig delorsak till förändringar i fågelfaunan, och att ökad jakt efter mink har hög prioritet i fågelskyddsarbetet. Men predation från mink och störningar från människor måste båda beaktas som negativa faktorer, och underlag saknas för en bedömning om i vilken utsträckning dessa effekter kompenserar varandra eller om de oberoende av varandra påverkar fågelbestånden. Länsstyrelsen har för avsikt att genom kontakter med bland annat Göteborgs och Bohus läns Jaktvårdsförening diskutera möjligheterna till initiativ till en ökad jakt efter mink under kommande år.

Säl

Några remissinstanser är kritiska till fortsatta insatser med syftet att skydda sälbeståndet, i första hand mot bakgrund av den ökade omfattningen av skador på fiskredskap och farhågor för att sälens predation på fisk påverkar utfallet av det kommersiella fisket. I några remissvar har man även uttalat att ett behov av skyddsjakt efter säl.

Länsstyrelsen delar bedömningen att skador på fiskredskap är ett problem, men vill samtidigt påpeka att dessa i första hand bör lösas genom utvecklingen av metoder som är bättre anpassade till naturligt förekommande fiskpredatorer. Det ligger i första hand inom ramen för fiskets sektorsansvar att utveckla sådana metoder, men flera av landets länsstyrelser har tillsammans med Naturvårdsverket tagit ett ansvar för problemkomplexet. Det finns däremot inget objektivt bedömningsunderlag som

styrker farhågorna att predationen från säl negativt påverkar utfallet av det kommersiella fisket i nämnvärd omfattning.

Jakt efter säl är inte förenlig med nationella och regionala miljömål om bevarande av biologisk mångfald och hushållning med naturresurser.

Miljöövervakning och utvärdering

Det är angeläget att inventeringar av det kusthäckande fågelbeståndet kan genomföras med tätare intervall än hittills. Fågelfaunans utveckling återspeglar bland annat effekter av en rad olika miljöfaktorer och återkommande inventeringar har alltså en plats i den regionala miljöövervakningen. Dessutom är det önskvärt med en större flexibilitet och bättre möjligheter till anpassningar av omfattningen av fågel- och sälskyddet, både vad gäller skyddade områden och förbudstiderna. Det är också nödvändigt att utvärdera eventuella framtida försök med intensifierad informationsskyltning och utökad jakt på mink. Det är emellertid knappast troligt att medel för heltäckande inventeringar av kustfågelfaunan kommer att finnas tillgängliga inom ramen för de statliga anslagen för regional miljöövervakning under kommande år. Det är därför angeläget att kommuner och andra regionala intressenter även fortsättningsvis kan delta i finansieringen av inventeringen av kustfågelfaunan.

Det bohuslänska sälbeståndet övervakas för närvarande på ett tillfredsställande sätt inom ramen för den nationella miljöövervakningen.

Naturvårdsförvaltning

Naturvårdsförvaltningen, enligt 17 § naturvårdsförordningen (1976:484), utövas av Länsstyrelsen.

Beroende på det stora antalet sakägare samt att beslutet inte påverkar pågående markanvändning beslutar Länsstyrelsen att delgivning av beslutet skall ske genom kungörelse enligt 16 § delgivningslagen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga.

I handläggningen av detta ärende har deltagit länsrådet Axel Wenblad, beslutande, chefsjurist Carl-Otto Lindberg, biträdande miljödirektör Bengt Frizell samt avdelningsdirektör Mats Eriksson, den sistnämnde föredragande.

Axel Wenblad

Mats Eriksson

Bilagor:

1. Tabellbilaga över områden som
2. Kartbilaga
3. Besvärshänvsning, "Hur man överklagar"

28 juni 1996
Dnr 2311-903-96
2311-2475-96

BILAGA 1

Beslut om nya bestämmelser om fågel- och sälskyddsområden, samt ändrade föreskrifter om allmänhetens tillträde till naturreservat och naturvårdsområden utefter havskusten i Göteborgs och Bohus län

Länsstyrelsens beslut den 28 juni 1996 om nya bestämmelser om fågel- och sälskyddsområden, enligt 14b § naturvårdslagen, i Göteborgs och Bohus län berör de områden som förtecknas i nedanstående tabell samt markeras på kartor i bilaga 2.

N:r i Bilaga 2 (kart-bilaga)	Område	Kommun	Förordnande (enl. 14 b § naturvårdslagen)	Skyddad vttenzon	Förbudstid	Kommentarer m.m.
1.	Inre Tistlarna	Göteborg	Fågel- och sälskyddsområde	100 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för tobisgrissla.
2.	Kalvholmen	Göteborg	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för bl.a. tobisgrissla och grågås.
3a-3e..	Aveskären, Stora Stenskär, Rödsjär, Byrknalten, Flatskär m.m.	Göteborg	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för tobisgrissla.
4a-4c..	Danska Liljan (Danmark Lilla), Klåveskär, Vasskären	Göteborg	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för tobisgrissla.
5.	Buskär m.m.	Göteborg	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för måsar och tärnor samt vitkindad gås, grågås m.m.
6a-6d.	Benskär, Stenskär, St. Svartskär m.m.	Öckerö	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för tobisgrissla.
7.	Torrbeskär	Öckerö	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för tobisgrissla
8.	Mävholmen	Öckerö	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för labb, artrik fågelfauna i övrigt.
9a-9d.	Ryskärsfjorden: Gräsholmarna, L. Kistholmen, Trollö m.m.	Kungälv	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktigt häckningsområde för bl.a. måsar och tärnor.
10.	Sälungarna	Kungälv	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
11.	SV om Tornholmen	Kungälv	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
12.	Tornholmen	Kungälv	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för labb, grågås m.m.

13a-13f.	NO om Rörö: St. Rossen, Råven, Fånyttan, Hallören, Knapeskären, St. Råvet m.fl.	Öckerö, Kungälv	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för bl.a. labb, tobisgrissla och vitkindad gås.
14.	Lyngholmarna	Kungälv	Fågel- och sälskyddsområde	100 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för måsar och tärnor.
15.	Flatorna m.m.	Kungälv	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för måsar och tärnor.
16.	Pater Noster-skärgården	Tjörn	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för måsar och tärnor.
17a-17b.	Hakefjorden: Flåholmarna, Gråholmarna, Viten, Håholmen, Svälte m.fl.	Tjörn	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för skrattnås m.fl. måsar och tärnor.
18.	Hakefjorden: Mittholmarna (Medholmarna)	Kungälv	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Länets enda häckningslokal för tobisgrissla i innerskärgården.
19a-19e.	Område V Ljungskile: Flatholmen, Kullholmarna m.fl.	Uddevalla	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för måsar och tärnor.
20.	Kaurö, Tärnskär m.fl.	Tjörn	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för labb, artrik häckfågelfauna i övrigt.
21.	Stigfjorden: Ärholmen, Skansen, Käringholmen, St. Röd m.fl.	Tjörn	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Art- och individrik häckfågelfauna i övrigt. Delar av området ingår i Ramsar-området ”Stigfjorden” som skyddas med stöd av den s.k. våtmarkskonventionen.
22.	Valöns västsida	Orust	Fågelskyddsområde	0 m	1 mars – 15 juli	Ersätter befintligt förordnande som naturminne (samma gränser och ingen förbudszon i vattenområdet).
23.	Område NO Mollösund: Koppholmen, Risholmen, Vannholmen m.fl.	Orust	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för bl.a. labb och silltrut.
24.	Valeberget	Orust	Fågelskyddsområde	50 m	1 mars – 15 juli	
25.	Ellösefjorden: Virholmarna, Kniparna m.fl.	Lysekil	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktig häckningslokal för måsar och tärnor.
26.	Bonden	Lysekil	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	En av Västkustens fåtaliga häckningslokaler för tordmule. I övrigt artrik häckfågelfauna med bl.a. sillgrissla, tobisgrissla, grågås och silltrut.
27a-27h.	Gåsö-skärgården	Lysekil	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
28.	Bredviks skär	Lysekil	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	

29a-29b.	Område SV St.Kornö:Gäven, Gunnarskär, Kläveskär, Västingskär m.fl.	Lysekil	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för bl.a. tobisgrissla och silltrut.
30.	Smörkullen	Uddevalla	Fågelskyddsområde	0 m	1 mars – 15 juli	Ingen förbudszon i vattenområdet.
31.	Kåvra	Lysekil	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Kolonier av silltrut och gråtrut.
32.	Mellanskär och Sunnerskär	Sotenäs	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Art- och individrik häckfågelfauna med bl.a. labb, tobisgrissla samt kolonier av silltrut och fisktärna.
33.	Soteskär samt Stora och Lilla Gyltran	Sotenäs	Fågelskyddsområde	50 m	Hela året	Ändrade föreskrifter varvid den skyddade vattenzonens minskas från 200 m. till 50 m. Befintlig förbudstid under hela året, liksom befintligt jaktförbud, bibehålles. – Områdena 34 och 35 har tillsammans en art- och individrik häckfågelfauna med bl.a. tobisgrissla, tordmule och fisktärna. Största kolonierna av gråtrut och havstrut längs Västkusten. Tidigare häckningslokal för lunnefågel(till ca 1970).
34.	Guleskär, Mjölkskär och Klävskär	Sotenäs	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Samma bestämmelser som för område 34 med undantag för förbudstidens längd. Inget jaktförbud.
35.	St. och L. Röderskär m.fl.	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för labb m.m.
36.	Södra Väderöarna	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Art- och individrik häckfågelfauna med bl.a. labb och tobisgrissla.
37.	Norra Väderöarna	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	Hela året	Befintlig förbudstid under hela året, liksom befintligt jaktförbud, bibehålles. Art- och individrik häckfågelfauna med bl.a. labb och tobisgrissla, tidigare även roskarl och lunnefågel.
38a-38c.	Norra Väderöarna: Valeskären, Tobaksskären, St. Fjädersen m.fl.	Tanum	Fågel- och sälskyddsområde	100 m	Hela året	Befintlig förbud under hela året, liksom befintligt jaktförbud, bibehålles. Se även område 39.
39.	Område V Pinnö-Otterön: Tångeskär, Åggran m.fl.	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Art- och individrik häckfågelfauna med bl.a. labb, tobisgrissla, större strandpipare och fisktärna.
40.	St. och L. Torgrimmen, St. och L. Knarren, L. Gluppan m.fl.	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Häckningslokal för bl.a. silltrut och tobisgrissla.
41.	Område NV Lindön	Tanum	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Art- och individrik häckfågelfauna, inkl. silltrut.

42 .	Område V Öddö: Flöskär, Lärskär, Käbblingarna m.fl.	Strömstad	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 31 juli	Art- och individrik häckfågelfauna, inkl. labb.
43 .	Dynekilens mynning	Strömstad	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Viktigt häckningsområde för måsar och tärnor.
44 .	Segelskären	Tanum	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
45a - 45d .	Skären SV Ramsökalven	Strömstad	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
46a - 46d	St. och L. Sockna m.fl.	Strömstad	Sälskyddsområde	100 m	15 maj – 15 juli	
47 .	Område SV Nord-Koster:Mörholmen m.fl.	Strömstad	Fågelskyddsområde	50 m	1 april – 15 juli	Kolonier av gråtrut och havstrut. Häckningslokal för grågås.

Beslutet innefattar också ändringar i föreskrifterna, enligt 10 § naturvårdslagen, om allmänhetens tillträde i följande naturreservat (detaljer) i beslutet redovisas i huvudtexten):

Nr i bilaga2 (kart-bilaga)	Område	Kommun	Förbudstid
40.	Stora och Lilla Torgrimmen	Tanum	1 april – 31 juli
48.	Ödsmåls kile	Kungälv	1 april – 15 juli
49.	Breviks kile	Tjörn	1 april - 15 juli
50.	Jorefjorden	Tanum	1 april – 15 juli
51	Tanumskilen (Tannamskilen)	Tanum	1 april – 15 juli

